

بسمه تعالی

تأمل برای تعامل شماره 5

اصول روشهای اجرایی در گسترش فرهنگ عفاف :

(مصوب شورایی انقلاب فرهنگی مورخ 76/11/14)

برای آنکه روشهای اجرایی دستگاههای مختلف در اهتمام به تقویت عفاف و حجاب، منطقی و جامع و هماهنگ و تابع یک سلسله اصول و مبانی باشد. به این اصول و مبانی فهرستوار اشاره می‌شود :

1. عفاف و حجاب از نتایج و مظاهر ایمان و تقوی است. بنابراین برای تقویت آن باید در درجه اول به تحکیم ایمان و تقویت باورهای دینی جامعه که در حکم روح و ریشه و اخلاق آنان است، توجه شود.

2. در توسعه فرهنگ عفاف و حجاب لازم است به تحکیم ارزشها و مفاهیم اخلاقی خاصی از قبیل شرم و حیا و آرم و غیرت که با عفاف و حجاب رابطه نزدیک و باواسطه دارند و خود از ثمرات ایمان و تقوی محسوب می‌شوند و نیز به آموزش احکام، شرعی مربوط به عفاف و حجاب و آموزش صحیح رفتار زن و مرد با یکدیگر در جامعه و خانواده توجه کافی مبذول شود.

3. توضیح و تبیین دائمی فلسفه و فواید عفاف و حجاب در زندگی فردی و اجتماعی و بیان آثار و نتایج سوء، عدم رعایت عفاف و حجاب امری ضروری است.

4. عفاف و حجاب یک امر تربیتی خانواده است و تربیت خانوادگی در تثبیت فرهنگ عفاف و حجاب در اندیشه و روح افراد، نقش اصلی و عمده را ایفا می‌کند.

5. لازم است توجه عموم افراد، خصوصاً جوانان را به نقش عفاف و حجاب در ایجاد هویت فرهنگی و ملی مستقل برای کشور و ملت و همچنین به آثار مثبت سیاسی این استقلال جلب و مقاصد دشمنان در ترویج فرهنگ برهنگی که خود یکی از راههای تهاجم فرهنگی است با ذکر شواهد و نمونه‌های تاریخی تشریح نمود.

6. ضروری است به ریشه‌ها و زمینه‌های اجتماعی و اقتصادی ضعف عفاف و حجاب از قبیل روحیه اشرافی‌گری و تجمل پرستی از یک سو و فقر و استیصال مادی از سوی دیگر و نیز دشواری‌های موجود بر سر راه ازدواج شرعی و قانونی و تشکیل خانواده توجه شود و با مبارزه و مقابله با این ریشه‌ها و انگیزه‌ها موجبات ترویج و توسعه عفاف و حجاب فراهم شود.

7. در توسعه و ترویج عفاف و حجاب باید بر فعالیت‌های فرهنگی، آموزشی و تبلیغی تاکید شده سعی شود فضای اجتماعی و فرهنگی جامعه و محیط به نحوی ساخته شود که افراد به صورت طبیعی در آن فضا به رعایت عفاف و حجاب رغبت نمایند و بدان عادت کنند و از کارهایی که موجب بدبینی نسبت به اسلام و نظام اسلامی گردد پرهیز شود.

8. در توسعه و ترویج فرهنگ عفاف و حجاب نباید تنها زنان مخاطب قرار گیرند و نقش و مسئولیت مردان فراموش شود بلکه باید عفاف و حجاب به عنوان امری که به هر دو جنس زن و مرد مربوط می‌شود، تلقی شود.
9. لازم است در معرفی اسوه‌ها و الگوها در جامعه به عفاف و حجاب به عنوان یک ارزش، عنایت کافی شود و در تبلیغات و نیز در آثار ادبی و هنری شأن و منزلت انسانی زنان و ارزش حجاب مورد توجه قرار گیرد.
10. تبلیغ عفاف و حجاب باید چنان باشد که هم موجب بدآموزی و اشاعه فحشاء نشود و در این امر، می‌باید مقتضیات سنی، روحی و فرهنگی مخاطبان مورد توجه قرار گیرد.
11. در توسعه فرهنگ عفاف و حجاب، لازم است میان فعالیت‌های فرهنگی، ارشادی و اجرایی، همسویی و هماهنگی وجود داشته باشد و برنامه‌ها و اقدامات انجام شده به صورتی مستمر مورد نظارت و ارزیابی قرار گیرد.
12. در تبلیغ و ترویج عفاف و حجاب باید بیشتر به جنبه‌های مثبت تکیه شود و شیوه‌ها و طرز بیان دوستانه و مؤدبانه به کار گرفته شود و واکنش نسبت به عدم رعایت عفاف و بی‌حجابی باید تابع مقررات و محدود به حدود قانون باشد و از برخوردهای خشن و اهانت آمیز خودداری شود.
13. مدیران و مسئولان باید از آگاهی و حساسیت لازم نسبت به مسأله عفاف و حجاب برخوردار باشند و مخصوصاً باید به آموزش صحیح مجریان تبلیغ و پاسداری از عفاف و حجاب اولویت داده شود.
14. در شهرسازی و معماری باید فرهنگ عفاف و حجاب مد نظر قرار گیرد و محیط کار و نوع برنامه‌ها و استفاده از وسایل و امکانات به نحوی باشد که خود موجب اختلاط نامناسب زن و مرد نشود.
15. در ترویج فرهنگ عفاف و حجاب باید به نوع کار و شرایط و مقتضیات محیط زندگی و خصوصیات اقلیمی و سنت‌ها آداب محلی و منطقه‌ای مربوط به لباس و پوشش، با رعایت اصل حکم فقهی حجاب، توجه شود و ضمن قائل شدن حرمت و احترام برای چادر به عنوان کاملترین و رایج‌ترین نوع حجاب و تشویق آن به دور از افراط و تفریط، از الزام همگان به استفاده از یک نوع رنگ و شکل خاص خودداری شود. (مراکز اداری، آموزشی و درمانی تابع ضوابط خاص خود می‌باشند.)
16. به موازات اهتمام نسبت به عفاف و حجاب و تبلیغ و ترویج آن باید تدابیری اتخاذ شود تا چادر و انواع لباس‌هایی که استفاده از آنها لازمه رعایت عفاف و حجاب است به آسانی و با هزینه‌ای معقول و منطقی قابل تأمین باشد.

17. این اصول در 16 بند در جلسه 413 مورخ 76/11/14 شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب نهایی رسید.

از آنجا که گسترش فرهنگ عفاف و حجاب جز با اراده‌ای جمعی و مشارکت همگانی امکان پذیر نیست، امید است هر یک از ما ضمن رعایت اصول فوق در حوزه شخصی و خانوادگی، نسبت به گسترش و تحقق اجتماعی این فرهنگ قدسی نیز یاور یکدیگر باشیم.